

Legenda o Żywili

Około 1400 r. panował w Nowogródku, Słonimie i Lidzie potężny książę Koriat. Miał piękną córkę Żywilę. Wielu możnych zalotników starało się o jej rękę, ale ona wszystkich odrzucała. Wszyscy myśleli, że chce zostać zakonnica. Żywila skrycie jednak kochała litewskiego rycerza Poraja. Kiedy pan Nowogródka wyjeżdżał, sprawował on rządy nad całym państwem. Wtedy spotykał się też potajemnie z Żywilą. Kiedy Koriat wrócił z wojny, zasmucił się, bo zauważył „przemianę” córki i skazał ją na śmierć z tajemniczym zalotnikiem. Heroldowi ogłosili, że nagrodzony zostanie ten, kto wskaże owego tajemniczego zalotnika. Nikt się jednak nie zgłosił. Księżniczkę Żywilę kochał cały lud, a nikt nie pomyślał o Poraju, który skrycie opłakiwał swoje nieszczęście. Wśród ludzi rycerz pokazywał szczęśliwe oblicze. Koriat zobaczył, że nie skutkują żadne jego działania. Żywila powiedziała ojcu, że nie zdradzi imienia swojego zalotnika, bo i tak obraziła już bogów i drugiej niewinnej duszy gubić nie będzie. Wtrącił córkę do lochu. Tam miała czekać zakuta w łańcuchy do dnia swojej śmierci. Naród opłakiwał księżniczkę Żywilę. Ludzie przychodzili całymi gromadami na pański dwór. Nic nie mogli uprosić u Koriata. Tymczasem na pograniczy trwały walki pomiędzy Litwinami a ruskimi kniaziami, którym przewodził Iwan. Jego wojska zaczęły oblegać gród. Wszystko działo się przed świętami Peruna. To był dzień śmierci księżniczki. Tymczasem Poraj pokonał wojska Iwana. Wszyscy w mieście świętowali, a Koriat uroczyście wprowadził do miasta bohaterskiego Poraja i wydał ucztę na jego cześć. Kiedy Poraj i Koriat pozostali sam na sam rycerz upadł do nóg księcia i poprosił o rękę Żywili. Ten jednak odmówił, bo nie było w zwyczaju, aby córka księcia wychodziła za zwykłego poddanego. Koriat myślał też, że Porajowi chodzi o przejęcie władzy. Koriat wiedział, że teraz nie może pozbyć się rycerza, bo potrzebny jest on do całkowitego pokonania wojsk Iwana. Tymczasem nieszczęśliwy Poraj, urażony odmową księcia, udał się do obozu ruskiego kniazia. Powiedział, że otworzy bramy grodu. Wojska księcia Iwana nie mogą jednak uczynić krzywdy poddanym. Żywila ma zostać uwolniona i oddana za żonę Porajowi. Iwan zgodził się na ten plan. Wojska ruskie wkroczyły do miasta, a rycerz Poraj skierował się od razu do więzienia i znalazł tam swoją ukochaną porzuconą w ciemnicy. Na widok ukochanego Żywila zemdląca.

Plan wydarzeń:

1. Żywila i zalotnicy.
2. Powrót Koriata.
3. Nieszczęście Poraja.
4. Zwycięstwo nad Iwanem.
5. Zdrada Poraja